22E—LOPH

2022

LOGIC AND PHILOSOPHY

(Theory)

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

ALLOTMENT OF MARKS

Q. No. **1** carries *1* mark each	:	1×12 =	12
Q. Nos. **2–13** carry *2* marks each	:	2×12 =	24
Q. Nos. **14–23** carry *4* marks each	:	4×10 =	40
Q. Nos. **24–27** carry *6* marks each	:	6×4 =	24
		Total =	100

1. Answer the following as directed : 1×12=12

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) Logic is a _____ science.

(Fill in the blank)

তৰ্কবিজ্ঞান হ'ল এটা _____ বিজ্ঞান।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(b) Universal negative proposition is represented by the symbol _____.

(Fill in the blank)

সাৰ্বিক নঞৰ্থক বচনক _____ সাংকেতিক চিনেৰে প্ৰকাশ কৰা হয়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(c) Give an example of one-predicate general proposition.

এক বিধেয়যুক্ত সাধাৰণ বচনৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(d) What is the name of the subject of the conclusion of a syllogism?

ন্যায়ৰ সিদ্ধান্তৰ উদ্দেশ্য পদটোৰ নাম কি?

(e) In a categorical syllogism from two particular propositions / universal propositions no conclusion can be drawn.

(Choose the correct answer)

এটা নিৰপেক্ষ ন্যায়ত দুটা বিশেষ বচন / সামান্য বচনৰ পৰা সিদ্ধান্ত পোৱা নাযায়।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(f) FERIO is a valid mood of the First / Second / Third Figure.

(Choose the correct answer)

FERIO প্ৰথম / দ্বিতীয় / তৃতীয় সংস্থানৰ বৈধ মূৰ্তি।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(g) Every logical connective connects only _____ propositions.

(Fill in the blank)

প্ৰত্যেকটো তৰ্কীয় সংযোজকেই কেৱল _____ বচনহে সংযোগ কৰে।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(h) What is the derivative meaning of the word 'Philosophy'?

'Philosophy' শব্দটোৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি?

(i) The founder of Yoga philosophy is _____.

(Fill in the blank)

যোগ দৰ্শনৰ প্ৰতিষ্ঠাতা হৈছে _____।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(j) "Monads are windowless." Who said this statement?

"ম'নাডবোৰ হৈছে গবাক্ষবিহীন বা খিৰিকীবিহীন।" এই বাক্যশাৰী কোনে কৈছিল?

(k) In Indian philosophy, valid knowledge is known as _____.

(Fill in the blank)

ভাৰতীয় দৰ্শনত যথাৰ্থ জ্ঞানক _____ বোলা হয়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(l) The different types of Idealism are _____ Idealism, _____ Idealism and Phenomenalistic Idealism.

(Fill in the blanks)

ভাববাদৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ হ'ল _____ ভাববাদ, _____ ভাববাদ আৰু অৱভাসিক ভাববাদ।

(খালী ঠাইবোৰ পূৰণ কৰা)

2. State two points of difference between traditional logic and symbolic logic. 1+1=2

পৰম্পৰাগত তৰ্কবিজ্ঞান আৰু প্ৰতীকাত্মক তৰ্কবিজ্ঞানৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।

[Contd.

3. Classify proposition according to quantity. 2

পৰিমাণ অনুসৰি বচনৰ শ্ৰেণীবিভাজন কৰা।

4. Write two points of difference between sentence and proposition. 1+1=2

বাক্য আৰু বচনৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

5. Define conjunctive proposition with example. 2

উদাহৰণৰ সৈতে সংযোজক বচনৰ সংজ্ঞা দিয়া।

6. Write two points of difference between Deductive and Inductive Inference. 1+1=2

নিগমন আৰু আগমনৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

7. State two rules of conversion. 1+1=2

সমৱৰ্তনৰ দুটা নিয়ম উল্লেখ কৰা।

8. Write the names of two valid moods of the Second Figure. 1+1=2

দ্বিতীয় সংস্থানৰ দুটা বৈধ মূৰ্তিৰ নাম লিখা।

9. Symbolize the following propositions : 1+1=2

তলত দিয়া বচনকেইটা প্ৰতীকাত্মক ৰূপত প্ৰকাশ কৰা :

(a) It is false that the grass is not green.

এইটো মিছা যে ঘাঁহবোৰ সেউজীয়া নহয়।

(b) Either I will go to library or attend the seminar.

হয় মই পুথিভঁৰাললৈ যাম অথবা আলোচনাচক্ৰত উপস্থিত থাকিম।

10. Write the names of two Vedic schools. 1+1=2

দুটা বৈদিক সম্প্ৰদায়ৰ নাম লিখা।

11. Give two criticisms of Innate Ideas. 1+1=2

অন্তৰ্জাত ধাৰণাৰ দুটা সমালোচনা আগবঢ়োৱা।

12. Which of the following statements are true? 1+1=2

তলৰ কোনকেইটা উক্তি সত্য?

(a) *(i)* "Descartes, Locke, Berkeley and Hume are rationalistic philosopher."

"ডেকাৰ্ট, ল'ক, বাৰ্কলে আৰু হিউম বুদ্ধিবাদী দাৰ্শনিক।"

(ii) "Descartes, Spinoza, Leibniz and Wolf are rationalistic philosopher."

"ডেকাৰ্ট, স্পিনোজা, লিব্‌নিজ আৰু ৱলফ বুদ্ধিবাদী দাৰ্শনিক।"

(b) *(i)* "Logic is concerned with mediate knowledge, not with immediate knowledge."

"তৰ্কবিজ্ঞান পৰোক্ষ জ্ঞানৰ লগত জড়িত, প্ৰত্যক্ষ জ্ঞানৰ লগত নহয়।"

(ii) "Logic is concerned with immediate knowledge, not with mediate knowledge."

"তৰ্কবিজ্ঞান প্ৰত্যক্ষ জ্ঞানৰ লগত জড়িত, পৰোক্ষ জ্ঞানৰ লগত নহয়।"

13. State any two points of difference between Realism and Idealism. 1+1=2

বাস্তৱবাদ আৰু ভাববাদৰ মাজৰ যি কোনো দুটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।

14. Explain the four-fold scheme of proposition. 4

বচনৰ চতুৰ্বৰ্গীয় বিভাজন ব্যাখ্যা কৰা।

15. Reduce the following sentences into logical form : 2+2=4

তলৰ বাক্যসমূহ তৰ্কবিজ্ঞানসম্মত বচনলৈ ৰূপান্তৰ কৰা :

(a) All that glitters is not gold.

সকলো চকচকীয়া বস্তু সোণ নহয়।

(b) Only intelligent students can pass the examination.

কেৱল বুদ্ধিমান ছাত্ৰবোৰেহে এই পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হ'ব পাৰে।

16. Explain the figure of a syllogism. 4

ন্যায়ৰ সংস্থান ব্যাখ্যা কৰা।

17. Distinguish between subject-predicate proposition and class-membership proposition. 4

উদ্দেশ্য-বিধেয় আকাৰৰ বচন আৰু শ্ৰেণী-সদস্যতা বচনৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।

18. Reduce any *one* of the following syllogistic arguments into logical form and test its validity : 4

নিম্নলিখিত ন্যায় অনুমানৰ যি কোনো এটাক তৰ্কবিজ্ঞানসম্মত ৰূপত পৰিণত কৰা আৰু ইয়াৰ বৈধতা নিৰ্ণয় কৰা :

(a) Aristotle was a great logician, since he was a philosopher and all great logicians are philosophers.

এৰিষ্ট'টল এজন ডাঙৰ তৰ্কবিদ আছিল কাৰণ তেওঁ এজন দাৰ্শনিক আছিল আৰু সকলো ডাঙৰ তৰ্কবিদেই দাৰ্শনিক।

(b) No kings are poor, but all kings are men, so no men are poor.

কোনো ৰজা দুখীয়া নহয়, কিন্তু সকলো ৰজা হয় মানুহ, গতিকে কোনো মানুহ দুখীয়া নহয়।

19. What is truth function? Explain implicative function by giving a truth table for it. 2+2=4

সত্য-ফলন কাক বোলে? সত্য তালিকাসহ নিহিতাৰ্থক বা তাৎপৰ্যমূলক ফলন ব্যাখ্যা কৰা।

20. Distinguish between Science and Philosophy. 4

বিজ্ঞান আৰু দৰ্শনৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।

21. Write a short note on Epistemology. 4

জ্ঞানবিদ্যা বা জ্ঞান-মীমাংসাৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

22. Write four characteristics of Empiricism. 4

অভিজ্ঞতাবাদৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

23. Write short notes on : 2+2=4

চমু টোকা লিখা :

(a) Svārthānumāna

স্বাৰ্থানুমান

(b) Parārthānumāna

পৰাৰ্থানুমান

24. What is a compound proposition? Define each of the different forms of compound proposition with examples. 2+4=6

যৌগিক বচন কাক বোলে? যৌগিক বচনৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ উদাহৰণেৰে সৈতে সংজ্ঞা দিয়া।

Or / নাইবা

Define middle term. Discuss its function in categorical syllogism. 2+4=6

হেতুপদৰ সংজ্ঞা দিয়া। নিৰপেক্ষ ন্যায়ত ইয়াৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

25. Define syllogism. Describe the characteristics of syllogism. 2+4=6

ন্যায়ৰ সংজ্ঞা দিয়া। ন্যায়ৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

Or / নাইবা

Discuss Rationalism as a theory of the origin of knowledge. 6

জ্ঞানৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কীয় মতবাদ হিচাপে বুদ্ধিবাদ তত্ত্বটো আলোচনা কৰা।

26. Discuss the characteristics of symbolic logic. 6

প্ৰতীকাত্মক তৰ্কবিজ্ঞানৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

Or / নাইবা

Construct truth tables for any *two* of the following propositional forms and find out whether it is tautologous, contradictory or contingent : 3+3=6

তলত দিয়া বচনাত্মক আকাৰসমূহৰ পৰা যি কোনো **দুটাৰ** সত্য তালিকা গঠন কৰা আৰু সেইসমূহ স্বতঃসত্য, স্বতঃমিথ্যা নে অনিৰ্দিষ্ট মানবিশিষ্ট নিৰ্ণয় কৰা :

(i) $\sim p \vee q$

(ii) $p \supset (p \cdot q)$

(iii) $\sim (p \cdot q)$

27. Explain any three characteristics of Indian philosophy. 2×3=6

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ যি কোনো তিনিটা বৈশিষ্ট্য ব্যাখ্যা কৰা।

Or / নাইবা

How many Pramāṇas are accepted in Indian philosophy? Discuss Pratyakṣa as a form of Pramāṇa. 1+5=6

ভাৰতীয় দৰ্শনত কেইটা প্ৰমাণ গ্ৰহণ কৰা হৈছে? প্ৰমাণৰ এটা প্ৰকাৰ হিচাপে প্ৰত্যক্ষৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

★★★